

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3109/2015. (VI. 9.) AB VÉGZÉSE

bírói kezdeményezés visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 83/A. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére, valamint alkalmazási tilalom kimondására irányuló bírói kezdeményezést visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A Pécsi Törvényszék bírása (a továbbiakban: indítványozó) az előtte folyamatban lévő, vagyoni hányad rosszhiszemű átruházása miatti felelősség megállapítása iránti perben – a per egyidejű felfüggesztése mellett – 14.P.20.210./2014./13. sorszámú végzésével az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdésére alapított bírói kezdeményezést (a továbbiakban: indítvány) terjesztett az Alkotmánybíróság elé. Ebben indítványozta a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény, a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény, a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény, továbbá az ezekkel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCVII. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 67. § (4) bekezdésével a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvénybe (a továbbiakban: Csődtv.) beiktatott 83/A. § (4) bekezdés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Kérte továbbá, hogy az Alkotmánybíróság rendelje el ezen jogszabályi rendelkezés általános, valamint a konkrét ügyre kiterjedő alkalmazási tilalmát.
- [2] 1.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy – egyszerű szövegelemzés alapján – nyilvánvalóan téves a Módtv. 67. § (4) bekezdésére való hivatkozás, mivel a Módtv. 67. § (1) bekezdése iktatta be a Csődtv.-be a támadott bekezdést.
- [3] Az Alkotmánybíróság az indítvány tartalma szerint bírálta el.

- [4] 1.2. Az indítvány és a cégadatok tanulmányozása alapján az Alkotmánybíróság az alábbi tényállást állapította meg.
- [5] A Pécsi Törvényszék (korábbi elnevezése szerint Baranya Megyei Bíróság) Cégbírósága által a cégjegyzékbe bejegyzett zártkörűen működő részvénytársaság (a továbbiakban: Zrt. vagy részvénytársaság) – a cégadatok szerinti – főtevékenysége személygépjármű-, könnyűgépjármű-kereskedelem. A cégjegyzékbe a Zrt. tekintetében – két esetben is – végrehajtás elrendelésére vonatkozó adatokat jegyezték be, 2010. november hó folyamán.
- [6] Az egymással közeli hozzátartozói viszonyban álló alperesek, akiknek együttes tulajdoni részesedése 76,388% volt, a Zrt. 2011. augusztus 8-án tartott közgyűlésén bejelentették, hogy részvényeiket 2011. augusztus 8-án külön részvény átruházási szerződésekkel értékesítették a részvénytársaságban szintén tulajdoni részesedéssel bíró és az Amerikai Egyesült Államok Delaware államában székhellyel rendelkező részvényesnek. A közgyűlés a 3/2011. (VIII. 8.) számú közgyűlési határozatával a részvény átruházáshoz hozzájárult, a fenti változásra figyelemmel a részvénytársaság az alapszabályát 2011. augusztus 8-án módosította. A cégadatokban bekövetkezett változásokat a Pécsi Törvényszék (korábbi elnevezése szerint Baranya Megyei Bíróság) Cégbírósága a 2011. augusztus 12-én kelt cégjegyzékszám/15. sorszámú végzésével a cégnyilvántartásba bejegyezte.
- [7] A Zrt. felszámolását 2011. augusztus 12-én kezdeményezte a Pécsi Törvényszék (korábbi elnevezése: Baranya Megyei Bíróság) előtt hitelezője. A felszámolási eljárást cégbírósági megszüntetési eljárás nem előzte meg. A Pécsi Törvényszék a Zrt. felszámolását elrendelte, a felszámolás kezdő időpontja: 2012. május 25. A felperes a Zrt.-vel szemben fennálló követelését, mint hitelezői igényt a felszámolónak bejelentette, azt a felszámoló nyilvántartásba vette.
- [8] A Pécsi Törvényszék a 2013. november 21-én kelt, és 2013. december 28-án jogerőre emelkedett végzésével a felszámolás alatt álló Zrt. 2013. július 15-i fordulónappal készített közbenső mérlegét jóváhagyta. A felszámolási eljárás – a cégadatok szerint – folyamatban van.
- [9] A bírói kezdeményezés rögzíti, hogy „a felperes, mint hitelező 2014. március 6-án terjesztette elő keresetét az alperesekkel szemben”, amit a Csódtv.-nek a Módtv. 59. §-ával módosított 63/A. §-ára alapított, állítván azt, hogy az alpereseket, mint a részvénytársaság tulajdoni részesedéssel rendelkező volt tagjait korlátlan helyállási kötelezettség terheli a felszámolás alá került részvénytársaság tartozásaiért.

- [10] A perben az alperesek az érdemi ellenkérelmükben egyedi normakontroll kezdeményezése iránti kérelmet terjesztettek elő a perbíróságnál. A bírói kezdeményezés szerint: „Arra hivatkoztak, hogy a Módtv. 59. §-ával módosított Csódtv. 63/A. §-a a részvényátruházás időpontjában még nem volt hatályban, így annak alkalmazása visszaható hatályú jogalkalmazást jelentene, ugyanis az alperesek a részvényátruházáskor nem lehettek tisztában az új jogszabályi rendelkezésekkel. Álláspontjuk szerint a módosító rendelkezések a jogszabály kihirdetését megelőző időre állapítanak meg olyan kötelezettséget, ami terheesebb a korábbi jogszabály által megállapított kötelezettség terjedelménél, ami a jogbiztonságot sérti, ugyanis a jogalanyok nem tudják magatartásukat a jog előírásaihoz igazítani.”
- [11] 1.3. A bírói kezdeményezésben az Alkotmánybírósághoz való fordulás indokai között szerepel, miszerint a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 2. § (2) bekezdése kimondja, hogy jogszabály a hatálybalépését megelőző időre kötelezettséget nem tehet terheesebbé. A bírói kezdeményezés szerint: „A Módtv. hatálybalépését – azaz 2012. március 1-jét – megelőzően a tagi korlátozott felelősség korlátlanra minősítésének a Csódtv. 63/A. §-a értelmében kettő előfeltétele volt, az egyik, hogy a felszámolási eljárást cégbírósági megszüntetési eljárás előzze meg, a másik pedig az, hogy az adósnak a felszámolás kezdő időpontjában saját tőkéjének 50%-át meghaladó tartozása legyen. A Módtv. 59. §-ával hatályba léptetett 63/A. § ezen előfeltételeket módosította akként, hogy a felszámolási eljárást már nem kellett megelőznie cégbírósági megszüntetési eljárásnak, a saját tőke 50%-át meghaladó tartozásnak pedig a közbenső mérleg bíróság általi jóváhagyásakor kellett fennállnia.” Az indítványozó rámutatott, hogy Módtv.-hez fűzött általános miniszteri indokolás szerint a Csódtv. számos rendelkezését módosító csődjogi szabályozás célja többek között a hitelezőket és az államot károsító vállalkozói magatartások visszaszorítása volt. A 63/A. § miniszteri indokolása szerint: „A § pontosítást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a részesedését átruházó volt tagnak mikor áll fenn helyállási kötelezettsége a felszámolt cég hitelezői felé.”
- [12] A bírói kezdeményezésben írottak szerint: „A korábbi szabályozás szerinti, a tagi korlátozott felelősség korlátlanra minősítésének első előfeltételeként meghatározott megszüntetési eljárás, lényegében a cégbíróság által kezdeményezett törvényességi felügyeleti eljárással kezdődött abban az esetben, ha a cég a székhelyén, fióktelepén nem volt fellelhető és a cég képviselőjére jogosult személyek lakóhelye is ismeretlen vagy ismeretlennek minősült. Amennyiben a cég törvényes működése nem volt helyreállítható – tehát lényegében

a cég »fantomizálódott« – a cégbíróság határozatot hozott a cég megszüntetésére irányuló eljárás megindításáról. Az a tény, hogy a jogalkotó ezt az eljárást a Módtv. 59. §-ával hatályba léptetett Csódtv. 63/A. §-ból kivette és a tagi korlátozott felelősség korlátlanra minősítésének előfeltételeként a korábbi szabályozáshoz képest csak a felszámolási eljárásban elkészített és bíróság által jóváhagyott közbenső mérleg szerinti tartozás mértékéhez kötötte, a tag kötelezettségét terheesebbé tette, hiszen a felelősség korlátlanra minősítéséhez már nem kellett a felszámolási eljáráson felül további előzetes (cég)bírósági eljárás, azaz a tagi felelősség korlátlanra minősítési köre és lehetősége ezzel bővült, a tag hátrányára változott.”

[13] A kezdeményező bíró szerint: „Az pedig, hogy a jogalkotó a Módtv. 67. § (4) bekezdésének kimondásával a Módtv. hatálybalépésének időpontját megelőzően is alkalmazni rendelte ezt a terheesebb szabályt, lényegében a hatálybalépést megelőzően létrejött jogviszonyokra, felvetheti a visszamenőleges hatályú jogi szabályozás tilalmába ütköző jogalkotást, ami az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében deklarált jogállamiság részét alkotó jogbiztonság sérelmét is jelentheti.”

[14] 2. Az Alkotmánybíróságnak az indítvány alapján mindenképp azt kellett vizsgálnia, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e a törvényben előírt feltételeknek. Az Abtv. 25. §-a szerint a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – abban az esetben kezdeményezheti az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását, ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította. Az eljáró bíró tehát csak azon jogszabály, illetve jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására tehet indítványt, amelyet a konkrét ügy elbírálása során kifejezetten alkalmaznia kell.

[15] 2.1. Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben megállapította, hogy a bíró olyan jogszabályi rendelkezés felülvizsgálata iránt terjesztette elő indítványát, amelyet – részben – az előtte folyamatban lévő eljárásban alkalmaznia kell.

[16] A bírói kezdeményezés rögzíti ugyanis, hogy „a felperes, mint hitelező 2014. március 6-án terjesztette elő keresetét az alperesekkel szemben”, amit a Csódtv.-nek a Módtv. 59. §-ával módosított 63/A. §-ára alapított.

- [17] Az Alkotmánybíróság már korábbi határozataiban is megállapította, hogy a bírói kezdeményezés mint normakontroll „egyedi vagy konkrét” jellege az absztrakt utólagos normakontrollhoz képest annyiban szűkebb, hogy az indítványozó bíró csak az ügyben alkalmazott jogszabályt támadhatja meg és részletesen meg kell indokolnia, hogy valóban kell azt az adott ügyben alkalmaznia. Csak ezzel biztosítható ugyanis a kezdeményezés egyedi – konkrét – normakontroll jellege” {3193/2014. (VII. 15.) AB végzés, Indokolás [7], 3058/2015. (III. 31.) AB végzés Indokolás [22]}.
- [18] A támadott rendelkezést az Alkotmánybírósághoz forduló bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során azért kell – csak részben – alkalmaznia, mert a felfüggesztett ügy olyan, vagyoni hányad rosszhiszemű átruházása miatti felelősség megállapítása iránti per, amelyben – a bírói kezdeményezés szerint – a támadott bekezdés hatályba léptető rendelkezései között van olyan jogszabályi szövegrész, a Csódtv. 63/A. §-ára vonatkozó rész, amelyet a bírónak a konkrét ügyben alkalmaznia kell.
- [19] A kifogásolt rendelkezés hatályba léptető rendelkezés. A főszabály alóli kivételként mondja ki a Csódtv. 2012. március 1. napjától hatályos 83/A. § (4) bekezdése, miszerint: „A Módtv.-vel módosított 31. §-t, 33/A. §-t, 40. §-t, 63. § (2) bekezdést, 63/A. §-t, 63/B. § (6)–(7) bekezdést a Módtv. hatálybalépésekor már folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell, amennyiben még nem került sor a felszámolás elrendelésére.” A felszámolás elrendelése alatt az egységes bírói gyakorlat szerint a felszámolás kezdő időpontját kell érteni, amely a törvény szerint a felszámolást elrendelő jogerős végzés közzétételének napja.
- [20] A hatályos Csódtv. a felszámolás kezdő időpontját a felszámolást elrendelő jogerős végzés közzétételének napjában határozza meg. Az adós jogviszonyaiban a törvény erejénél fogva bekövetkező jelentős változások tehát olyan időponthoz (a közzétételhez) kapcsolódnak, amikor a hitelezők számára is ismertté válik a felszámolás megindulása. A bíróság ugyanis hivatalból köteles az adós felszámolását elrendelő végzés jogerőre emelkedését követően a végzés közzétételének haladéktalan elrendelésére. A közzététel a felszámolást elrendelő végzés jogerőre emelkedésének törvény által előírt (egyik) következménye.
- [21] Különbséget kell tenni tehát a felszámolási eljárás, mint nemperes eljárás megindulásának a napja, és a felszámolás kezdő időpontja között. Ez utóbbi, a felszámolási nemperes eljárás során esetlegesen bekövetkező későbbi időpont az adós fizetőképzetlenségét megállapító és felszámolását elrendelő jogerős végzésnek az erre a célra fenntartott honlapon, az elektronikus

Cégközlönyben történő közzétételének napja. (Csódtv. 27. § (1) bekezdés). Ez utóbbi időpontban kezdődik a felszámolási eljárás második szakasza, a tényleges felszámolás lefolytatása. Ehhez az időponthoz, a felszámolás kezdő időpontjához számos jogkövetkezmény fűződik. Még ezt követően is sor kerülhet a felszámolási eljárás megszüntetésére a Csódtv.-ben írott esetekben. Ugyanakkor, természetesen a felszámolási eljárás mint nemperes eljárás nem minden esetben érkezik el a második szakaszhoz, mert sok esetben nem kerül sor a felszámolás elrendelésére.

- [22] 2.2. Az indítványozó a Csódtv. 83/A. § (4) bekezdésének alaptörvény-ellenességét állította, mert véleménye szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközik e bekezdés, illetve az abban foglalt rendelkezések.
- [23] A bírói kezdeményezés szerint az előtte folyamatban lévő perben az alperesek „Arra hivatkoztak, hogy a Módtv. 59. §-ával módosított Csódtv. 63/A. §-a a részvényátruházás időpontjában még nem volt hatályban, így annak alkalmazása visszaható hatályú jogalkalmazást jelentene, ugyanis az alperesek a részvényátruházáskor nem lehettek tisztában az új jogszabályi rendelkezésekkel. Álláspontjuk szerint a módosító rendelkezések a jogszabály kihirdetését megelőző időre állapítanak meg olyan kötelezettséget, ami terheőbb a korábbi jogszabály által megállapított kötelezettség terjedelménél, ami a jogbiztonságot sérti, ugyanis a jogalanyok nem tudják magatartásukat a jog előírásaihoz igazítani.”
- [24] A bírói kezdeményezés által felhívott korábbi szabályozás alapján a tagi korlátozott felelősség korlátlaná minősítésének első előfeltételeként meghatározott megszüntetési eljárás lényegében a cégbíróság által kezdeményezett törvényességi felügyeleti eljárással kezdődött abban az esetben, ha a cég a székhelyén, fióktelepén nem volt fellelhető és a cég képviseletére jogosult személyek lakóhelye is ismeretlen vagy ismeretlennek minősült. Amennyiben a cég törvényes működése nem volt helyreállítható – tehát lényegében a cég „fantomizálódott” – a cégbíróság határozatot hozott a cég megszüntetésére irányuló eljárás megindításáról. Az a tény, hogy a jogalkotó ezt az eljárást a Módtv. 59. §-ával hatályba léptetett Csódtv. 63/A. §-ból kivette és a tagi korlátozott felelősség korlátlaná minősítésének előfeltételeként a korábbi szabályozáshoz képest csak a felszámolási eljárásban elkészített és bíróság által jóváhagyott közbenső mérleg szerinti tartozás mértékéhez kötötte, a tag kötelezettségét terheesebbé tette, hiszen a felelősség korlátlaná minősítéséhez már nem kellett a felszámolási eljárás felül további előzetes (cég)bírósági

eljárás, azaz a tagi felelősség korlátlanra minősítési köre és lehetősége ezzel bővült, a tag hátrányára változott.

- [25] Az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezésből azt a következtetést vonta le, hogy a cég törvényes működése helyreállításának hiányát, mint *diferencia specificát* emeli ki az indítvány.
- [26] 2.3. Főszabály alóli kivételként mondja ki tehát a Csődtv. 2012. március 1. napjától hatályos 83/A. § (4) bekezdése: „A Módtv.-vel módosított 31. §-t, 33/A. §-t, 40. §-t, 63. § (2) bekezdést, 63/A. §-t, 63/B. § (6)–(7) bekezdést a Módtv. hatálybalépésekor már folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell, amennyiben még nem került sor a felszámolás elrendelésére.”
- [27] A fentiekben kifejtettekből következően a bírói kezdeményezésben érintett jogszabályhely tekintetében az indítványozó bírő kizárólag csak a Csődtv. 63/A. §-a tekintetében vette fel a visszamenőleges jogalkotás tilalmába való ütközést, egyéb vonatkozásokban tehát a „31. §-t, 33/A. §-t, 40. §-t, 63. § (2) bekezdést [...] 63/B. § (6)–(7) bekezdést” szövegrészek tekintetében indokolást egyáltalán nem tartalmaz.
- [28] 2.4. A Csődtv. 63/A. §-a hatálybalépésével összefüggésben is a Csődtv. 83/A. § (4) bekezdésének az Alaptörvény B cikk (1) bekezdésébe való ütközésének az állítása önmagában nem értelmezhető, hiszen Jat. szabályai a Jat. 2. § (2) bekezdésében foglaltaktól való eltérést lehetővé teszik. A Jat. a szabályozási átmenet rendezése körében egy általánosan alkalmazandó – de eltérést engedő – alkalmazási szabályt határoz meg. Ez alapján – ha a jogszabály másként nem rendezi az átmenet kérdését – a jogszabályi rendelkezést a hatálybalépését követően keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint a még meg nem kezdett eljárási cselekményekre kell alkalmazni. A rendelkezés a továbbhatás kérdését is rendezi: a jogszabályi rendelkezést – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a hatálya alatt keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint megkezdett eljárási cselekményekre a jogszabályi rendelkezés hatályvesztését követően is alkalmazni kell.
- [29] A Csődtv. 63/A. §-a vonatkozásában az indítvány által kiemelt, támadott szabályok többségében anyagi jogi szabályok, amelyektől való eltérést a Jat. 2. § (2) bekezdése nem abszolút jelleggel tiltja, hanem csak azt, hogy „(2) Jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terhesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.”

- [30] 2.5. Az Alkotmánybíróság már korábbi határozatában is megállapította: „Az Alaptörvény nem tartalmaz kifejezetten a gazdasági társaságok létrehozására, megszűnésére, megszüntetésére vonatkozó speciális szabályokat. Ennek következtében az Alaptörvény keretei között a törvényhozó nagy szabadságot élvez a gazdasági társaságokkal kapcsolatos szabályok kialakításában, vagy éppen az ezzel kapcsolatos gazdaságpolitikai célok jogi szabályozásában. Ez a szabályozási szabadság azonban nem terjedhet odáig, hogy az Alaptörvényben deklarált más elveket – jelen esetben az Alaptörvény B) cikkét – a jogalkotó figyelmen kívül hagyhatná.” {37/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [19]}.
- [31] Ugyanakkor ennek a szabadságnak az Alaptörvényben megfogalmazott nemzeti hitvallással is összhangban kell, hogy lennie, miszerint: „Valljuk, hogy az egyéni szabadság csak másokkal együttműködve bontakozhat ki.” Ezen együttműködési kötelezettség a gazdaság működésének érintett szelete tekintetében is, különböző jogszabályokban megjelenő számos rendelkezésben konkretizálódik.
- [32] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a gazdasági tevékenységet végző vállalkozásoknak különös gondot kell fordítaniuk arra, hogy a *pacta sunt servanda* elv szem előtt tartásával eljárva a tartozásaikat időben teljesítsék. A végrehajtási eljárások megindulása azt jelzi, hogy a gazdasági élet adott résztvevője forráshiányos, és ez sokszor azt is jelenti, hogy tőkehiányos, azaz a jegyzett tőke sem áll rendelkezésre. Gazdasági célszerűségből történő, illetve a jogszabályi előírások szerint kötelező pótbefizetési kötelezettségről való döntés és annak teljesítése helyett történő részvény stb. értékesítés a magyar jogrend több rendelkezésébe is ütközhet.
- [33] 3. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a bírói kezdeményezés csak részben felel meg az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdéseiben előírt, a határozott kérelemmel szemben támasztott feltételeknek.
- [34] 3.1. Az Alkotmánybíróság korábbi végzésében már rámutatott az alábbiakra: „Az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat – a törvényben taxatív felsorolt kivételekkel – kizárólag a megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik” {3136/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [7]}.
- [35] Az Alkotmánybíróság egy későbbi végzésében kimondta: „Egyedi normakontroll eljárás – szemben az alkotmányjogi panasz folytán indult eljárásokkal – nem csak Alaptörvényben biztosított jog, hanem az Alaptörvény más rendelkezésének sérelmére is alapítható. Az ügy egyediségéből következő

feltétel azonban, hogy a bírói indítványának nemcsak absztrakt jogi érvelést kell tartalmaznia, hanem a bíró által az előtte folyamatban lévő ügyben megállapított tényállást is, amelyben az Alaptörvény vagy nemzetközi szerződés sérelme megvalósult. Az Alkotmánybíróságnak ugyanis – az Abtv. 52. §-ának (6) bekezdése következtében – nincs lehetősége bizonyítási eljárás lefolytatására, hanem az indítványra és mellékleteire kell alapoznia vizsgálatát és döntését. Olyan megállapított tényállás hiányában, amelyhez az indítványozó bíró kötve van, az eljárás elveszítené egyedi alapját, és absztrakt normakontrollá válna. Ebből következően az indítványozó bíró a saját eljárása megfelelő szakaszában, rendszerint bizonyítási eljárás eredményeként megállapított tényállás alapján dönthet arról, hogy kezdeményezi az Alkotmánybíróság eljárását (*conditio specialis ratione temporis*).” {3058/2015. (III. 31.) AB végzés Indokolás [23]}.

- [36] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy figyelemmel a fentiekben kifejtettekre, a jelen bírói kezdeményezés esetében, a hiánypótlásra felhívástól alkotmányjogilag releváns eredmény nem volt várható, ezért azt az Alkotmánybíróság mellőzte.
- [37] 3.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az 52. § (1b) bekezdésének e) pontja szerint a kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [38] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványban foglalt azon érv tekintetében, miszerint az új szabályozás alkalmazása a hátrahagyott tartozás után magánvagyonnal történő helytállási kötelezettséget – objektíve (általában) – kiszélesítené, az indítványozó alkotmányjogilag megfelelő indokolást nem terjesztett elő.
- [39] Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezett eljárásnak előfeltétele, hogy a bíró megállapítsa az ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezéseket és azokat értelmezze. Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy ez magában foglalja azt is, hogy a bírói kezdeményezésben a bíró nem csak a megváltozott jogszabály egyes elemeit, hanem a szabályozási tárgyat érintő minden releváns jogterületre vonatkozó jogszabályi rendelkezést megállapítja, és a jogrendszer egységes voltát szem előtt tartva azt, jogági határok nélkül vizsgálja, függetlenül attól, hogy az egyes rendelkezéseket elkülönült jogszabályokba rendezte is a jogalkotó. Így állapítja meg a bíróság az azonos illetve kapcsolódó jogterületeket érintő egyéb

szabályokat, és értelmezi azokat az Alaptörvény 28. cikke alapján: „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

- [40] Amint arra a 3.1. pontban az Alkotmánybíróság már rámutatott, a konkrét ügyben a bírói kezdeményezés alapjául szolgáló tényállás megállapítása, és a bírói kezdeményezés alapjául történő lefektetése tekintetében nem megfelelő az indítvány. Az Alkotmánybíróság ismételten kiemeli, hogy „[A]z indítványozó bíró a saját eljárása megfelelő szakaszában, rendszerint bizonyítási eljárás eredményeként megállapított tényállás alapján dönthet arról, hogy kezdeményezi az Alkotmánybíróság eljárását (*conditio specialis ratione temporis*).” {3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [23]}.
- [41] A bírói indítvány nyilvánvaló megalapozatlansága is okot ad tehát a visszautasításra, mivel a kezdeményező bíró „idő előtt” fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozási lehetőséggel ugyanis a keresetindítást követően, de még a felszámolási eljárás folyamatban léte alatt élt. Ugyanakkor – éppen a felszámolási eljárás folyamatban léte miatt – az Alkotmánybírósághoz történő bírói kezdeményezés benyújtásakor a konkrét ügyben objektíve kizárt volt a kereseti kérelem elbírálásának alapjául szolgáló tényállásnak a perbíróság általi megismerhetősége.
- [42] Az Abtv. 52. § (4) bekezdése alapján az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia. Ebből a rendelkezésből az következik, hogy az indítványozó bírónak az indítványában kell bemutatnia, levezetnie, indokolnia a bírói kezdeményezés feltételei fennállását. Erről hasonló szellemben rendelkezett az Alkotmánybíróság már korábbi végzésében is: „Az Abtv. 52. § (4) bekezdése szerint az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia. Ebből következően, ha a kezdeményező bíró [...] nem mutat rá az alkotmányellenesnek vélt norma és az egyedi ügy kapcsolatára oly módon, hogy az összefüggés az Alkotmánybíróság számára az indítvány tartalmából egyértelműen megállapítható legyen, az alkotmánybírósági eljárás lefolytatásának nincs helye.” {3193/2014. (VII. 15.) AB végzés [8]}.
- [43] Az Abtv. szerinti általános, egyértelmű, alkotmányjogilag értékelhető indokolást a támadott rendelkezés tekintetében a jelen indítvány nem tartalmaz. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt az Abtv. 64. § *d*) pontja alapján visszautasította.

[44] Figyelemmel arra, hogy az Alkotmánybíróság a támadott rendelkezést nem semmisítette meg, az Abtv. 45. § (1), (2) és (4) bekezdésére tekintettel nem rendelte el a vizsgált rendelkezés alkalmazásának kizárását.

Budapest, 2015. június 2.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/779/2015.

